

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมป่าไม้ สำนักจัดการป่าชุมชน โทร. 549,654

ที่ ทส 1605.22/ 13350

วันที่ 6 กรกฎาคม 2552

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาพระสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้

เรียน รองอธิบดีกรมป่าไม้ทุกท่าน

ผู้ตรวจราชการกรมป่าไม้ทุกท่าน

ผู้อำนวยการสำนักทุกสำนัก

ผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ ที่ 1-13

ผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้สาขาทุกสำนัก

ผู้อำนวยการกองการอนุญาต

สำนักแผนงานและสารสนเทศ

เลขรับ 5086

วันที่ 20 ก.ค. 2552

เวลา 10.20

ส่วนอำนวยการ

เลขรับ 2840

วันที่ 21 ก.ค. 2552

เวลา 15.40 น.

ศูนย์บริการประชาชนกรมป่าไม้

เลขรับ 1168

วันที่ 23 ก.ค. 2552

เวลา 15.12

กรมป่าไม้ขอส่งรายงานการประชุมคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาพระสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้ ครั้งที่ 1/2552 เมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2552 มาเพื่อทราบและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

สำหรับสำนักจัดการป่าชุมชนรับผิดชอบดำเนินการตามระเบียบวาระที่ 2 ข้อ 2.2 สำนักป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่ารับผิดชอบดำเนินการตามระเบียบวาระที่ 3 ข้อ 3.4.3 และกองการอนุญาตรับผิดชอบดำเนินการตามระเบียบวาระที่ 4 ข้อ 4

(นายสมชัย เพียรสถาพร)

อธิบดีกรมป่าไม้

- 15 -

21 กค 52

(นายทินกร ชัยวงศ์)

ผู้อำนวยการสำนักแผนงานและสารสนเทศ

คุณไพจิตร

- 15 ค น

21 กค 52

(นายประพันธ์ หนะกิจรุ่งเรือง)

นักวิชาการป่าไม้ ชำนาญการ

หน้าที่หัวหน้าศูนย์บริการประชาชนกรมป่าไม้

นายสมชัย เพียรสถาพร

นายทินกร ชัยวงศ์

นายไพจิตร

21/7/52

ททท

ททท

24/7/52

อจกค

อจกค

ททท

27/7/52

ททท

23/7/52

ททท

24/7/52

(นางสาวจิรภา จิตคงสง)
ผู้อำนวยการส่วนอำนวยการ

รายงานการประชุม
คณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษในพื้นที่ป่าไม้
ครั้งที่ 1/2552

วันศุกร์ ที่ 19 มิถุนายน 2552
เวลา 10.00 น. ณ ห้องประชุมชั้น 20
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ผู้มาประชุม

1. นายสุวิทย์ คุณกิตติ	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ประธานกรรมการ
2. นายพิสิทธิ์ นิตตติวงศ์	แทนอธิบดีกรมการศาสนา	กรรมการ
3. นางศรีรัตน์ ไชยศรี	แทนผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	กรรมการ
4. นายสาโรจน์ กาลศิริศิลป์	แทนผู้อำนวยการสำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม	กรรมการ
5. ผศ.ดร.สมศักดิ์ สุขวงศ์	ผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันการศึกษา	กรรมการ
6. ศ.ระพี สาคริก	ผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันองค์กรเอกชน	กรรมการ
7. นายสมชัย เพียรสถาพร	อธิบดีกรมป่าไม้	กรรมการและ เลขานุการ
8. นายประลอง ดำรงค์ไทย	ผู้อำนวยการสำนักจัดการป่าชุมชน	กรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ
9. นายเจนศักดิ์ วิชาวุฒิพงษ์	ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน	กรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้ไม่ได้ร่วมประชุม (เนื่องจากติดภารกิจอื่น)

1. ผู้แทนมหาเถรสมาคม ฝ่ายธรรมยุต	ที่ปรึกษา
2. ผู้แทนมหาเถรสมาคม ฝ่ายมหานิกาย	ที่ปรึกษา
3. อธิบดีกรมการปกครอง	กรรมการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. ดร.รศพิมพ์ล จิระเมธากร	เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
2. นายชลธิศ สุรัสวดี	รองอธิบดีกรมป่าไม้
3. นายนพดล พฤษะวัน	ผู้อำนวยการส่วนอนุรักษ์ทรัพยากร สำนักอุทยานแห่งชาติ แทนอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
4. นายชัยรัตน์ ชยามฤต	ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 9 (อุบลราชธานี)
5. นายคึกดา วิเชียรศิลป์	ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 10 (อุดรธานี)
6. นายเมธี รุ่งแสง	แทนผู้อำนวยการสำนักจัดการที่ดินป่าไม้
7. นายสรุทธิ อนันต์กุล	แทนผู้อำนวยการสำนักป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า

8. นายสมโภชน์ คลีดี	แทนผู้อำนวยการกองการอนุญาต
9. นายพิชัย อินทรรัตน์	แทนผู้อำนวยการกลุ่มนิติการ
10. นายโสภณ นาคะพันธุ์	ผู้อำนวยการส่วนจัดการที่ดินและชุมชนในพื้นที่ป่าอนุรักษ์
11. นายสมคิด แก้วไทรหงวน	ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมการมีส่วนร่วม
12. นายสุชาติ คงสำเริง	หัวหน้ากลุ่มงานสนับสนุนวิชาการ สำนักงานรัฐมนตรี
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
13. นายยงยุทธ ชำนาญรบ	เจ้าพนักงานป่าไม้อาวุโส ทำหน้าที่หัวหน้าอุทยานแห่งชาติภูผายล
14. นายสมศักดิ์ อนุปใจ	เจ้าพนักงานป่าไม้อาวุโส
15. นายสมบูรณ์ อำพนพนารัตน์	นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ
16. นายเจริญ สิ้นสิริวานิชย์	นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ
17. นายกิตติพร ดุลนกิจ	หัวหน้าฝ่ายพัฒนาการส่งเสริม สำนักจัดการป่าชุมชน
18. นายภควัต โพธิ์นาค	หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมความร่วมมือและเครือข่าย สำนักจัดการป่าชุมชน
19. นางสาวพัฒน์นาดี กุณพะโร	นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ สำนักจัดการป่าชุมชน
20. นางสาวเสาวคนธ์ เลิศจันทิก	นักวิชาการเผยแพร่ สำนักจัดการป่าชุมชน
21. นางสาวสกุณฑลา ตันบุญยืน	นักวิชาการเผยแพร่ สำนักจัดการป่าชุมชน
22. นางสาวเกตนันท์ สวรรณน้อย	นักวิชาการเผยแพร่ สำนักจัดการป่าชุมชน
23. นางสาวปรานี ทองแจ่ง	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน สำนักจัดการป่าชุมชน
24. นายมานิช อุ่นให้ผล	เจ้าหน้าที่ธุรการ สำนักจัดการป่าชุมชน
25. นายปิยะวิทย์ มาทรัพย์	เจ้าหน้าที่ระบบงานคอมพิวเตอร์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
26. นายธีรพงษ์ อ่อนละมา	เจ้าพนักงานธุรการ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เริ่มประชุมเวลา 10.00 น.

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

นายสุวิทย์ คุณกิตติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประธาน
ได้กล่าวเปิดการประชุม และแจ้งที่ประชุมทราบ ดังนี้

1. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มีนโยบายในด้านการป้องกันและแก้ไข
ปัญหาพระสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ได้ดำเนินการสืบเนื่องจากมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 18
เมษายน 2538

2. ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 เป็นต้นมา ในการดำเนินงานตามมาตรการข้างต้นพบว่า มีทั้งที่พิกสงฆ์
ที่ช่วยดูแลป่าไม้ และที่พิกสงฆ์ที่บุกรุกพื้นที่ป่า ซึ่งมีการสร้างสิ่งก่อสร้างขนาดใหญ่ขัดกับสภาพธรรมชาติ
หลังจากการสำรวจจำนวนที่พิกสงฆ์ ซึ่งต้องมีการทบทวนแนวทางการดำเนินงาน รวมทั้งมาตรการป้องกัน เพื่อให้
เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว

3. การแต่งตั้งผู้แทนมหาเถรสมาคม (ฝ่ายธรรมยุตและฝ่ายมหานิกาย) เนื่องจากผู้แทนมหาเถรสมาคม ที่ได้รับการแต่งตั้งทั้งสองท่านปรากฏว่า ผู้แทนฝ่ายธรรมยุต สิริอายุมากกว่า 90 พรรษา และผู้แทนฝ่ายมหานิกายก็ได้มรณภาพแล้ว จึงขอให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ นำเสนอในการประชุมมหาเถรสมาคมเพื่อพิจารณาแต่งตั้งผู้แทนมหาเถรสมาคมสำหรับคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหามหาสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้ใหม่ และขอให้เสนอแต่งตั้งผู้แทนทั้ง 2 ฝ่าย โดยสามารถแต่งตั้งมากกว่า 1 ท่าน ตามแต่มหาเถรสมาคมเห็นสมควร

ระเบียบวาระที่ 2 เรื่องเพื่อทราบ

นายสมชัย เพียรสถาพร อธิบดีกรมป่าไม้ กรรมการและเลขานุการ ได้นำเข้าสู่วาระเรื่องเพื่อทราบ โดยมี 2 วาระ สำหรับรายละเอียดได้มอบหมายให้ผู้อำนวยการสำนักจัดการป่าชุมชน ในฐานะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการดำเนินการตามระเบียบ โดยมีรายละเอียดทั้ง 2 วาระ ดังนี้

2.1 สรุปแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหามหาสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้ที่ผ่านมา

2.1.1 คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 18 เมษายน 2538 ดังนี้

1) เห็นชอบในหลักการป้องกันและแก้ไขปัญหามหาสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้ ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ จำนวน 3 ข้อ ดังนี้

(1) ให้กรมป่าไม้พิจารณาดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหามหาสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้ โดยถือเป็นนโยบายสำคัญและเร่งด่วน ทั้งนี้ ให้ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด

(2) ให้กรมป่าไม้ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำรวจที่พักสงฆ์ซึ่งอาศัยอยู่ โดยไม่ถูกต้องตามกฎหมายในพื้นที่ป่าไม้ โดยขั้นตอนการสำรวจจะยังไม่ดำเนินการตามกฎหมายกับที่พักสงฆ์เหล่านั้น

(3) ให้กรมป่าไม้ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมการศาสนา กรมการปกครอง และมหาเถรสมาคม เพื่อกำหนดแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหามหาสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้ ตลอดจนกำหนดแนวทางในการส่งเสริมให้วัดหรือสำนักสงฆ์ มีส่วนช่วยงานด้านป่าไม้อย่างจริงจัง และต่อเนื่องในรูปแบบที่เหมาะสม

2) เห็นชอบให้มีคณะกรรมการร่วมพิจารณา 3 ระดับคือ คณะกรรมการฯ กลาง คณะกรรมการฯ ระดับจังหวัด และคณะกรรมการฯ ระดับอำเภอ

2.1.2 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2538 อนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหามหาสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ได้รับมอบหมายเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนมหาเถรสมาคม (ฝ่ายธรรมยุต และ ฝ่ายมหานิกาย) เป็นที่ปรึกษา และประกอบด้วยกรรมการอีก 8 ท่าน มีอำนาจหน้าที่รวม 5 ประการ ดังนี้

- พื้นที่ป่าไม้
- 1) กำหนดนโยบายและมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาพระสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้
 - 2) กำกับ ดูแล ประสานงานให้สอดคล้องและเป็นไปตามนโยบายและแนวทางที่กำหนดไว้
 - 3) สั่งการ และติดตามผลการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญห อุปสรรค รวมทั้งเรื่องการปฏิบัติงานของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง
 - 4) ดำเนินการแก้ไขปัญหาในกรณีเร่งด่วนเฉพาะหน้าในเรื่องใหญ่ๆ อันจะก่อให้เกิดผลเสียหายต่อประเทศชาติและศาสนา
 - 5) ให้มีอำนาจในการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาพระสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการระดับจังหวัดและระดับอำเภอ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2538 หรือคณะกรรมการอื่นได้ตามที่เห็นสมควร

2.1.3 คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2552 เห็นชอบตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ยืนยันคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาพระสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้ โดยองค์ประกอบได้เปลี่ยนแปลงประธาน จากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเปลี่ยนแปลงกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ ส่วนอำนาจหน้าที่คงเดิม

2.1.4 คณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาพระสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้ (คณะกรรมการกลาง) ได้พิจารณาแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการ ดังนี้

- 1) คำสั่งคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาพระสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้ ที่ 1/2539 ลงวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2539 แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันการศึกษาและสถาบันเอกชน ได้แก่
 - ดร.สมศักดิ์ สุขวงศ์ ผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันการศึกษา
 - ศ.ดร.ระพี สาคริก ผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันองค์กรเอกชน
- 2) คำสั่งคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาพระสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้ ระดับจังหวัด ที่ 2/2539 ลงวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2539 และมีการปรับปรุงองค์ประกอบคณะกรรมการฯ ตามคำสั่ง ที่ 1/2548 ลงวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548
- 3) คำสั่งคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาพระสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้ ระดับอำเภอ ที่ 3/2539 ลงวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2539 และมีการปรับปรุงองค์ประกอบคณะกรรมการฯ ตามคำสั่ง ที่ 2/2548 ลงวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548

2.1.5 คณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาคีฬกสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้ (คณะกรรมการกลาง) ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ 2/2540 เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2540 เห็นชอบหลักเกณฑ์ในการจำแนกที่พักกสงฆ์ในเขตพื้นที่ป่าไม้ และแนวทางแก้ไขปัญหาคีฬกสงฆ์ โดยกำหนดหลักเกณฑ์การจำแนกที่พักกสงฆ์ในเขตพื้นที่ป่าไม้ เพื่อที่จะจำแนกที่พักกสงฆ์ ซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่ป่าไม้ แต่ละประเภทไปดำเนินการใน 3 รูปแบบ ดังนี้

1. ผลักดันให้ออกจากพื้นที่ โดยมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

1) ที่พักกสงฆ์นั้น ๆ ตั้งอยู่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตอุทยานแห่งชาติ เขตพื้นที่ต้นน้ำลำธารและเข้าไปอยู่อาศัย หลังจากประกาศจัดตั้งเป็นเขตอนุรักษ์นั้น ๆ แล้ว

2) ที่พักกสงฆ์นั้น ๆ ตั้งอยู่ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่มีความอุดมสมบูรณ์สูง หรือตั้งอยู่ในพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการบุกรุกพื้นที่ป่าใหม่ หรือเสี่ยงต่อการเข้าไปทำลาย หรือกระทบกระเทือนต่อการรักษาป่าและสิ่งแวดล้อม

3) ที่พักกสงฆ์นั้น ๆ ตั้งอยู่ในพื้นที่โซน C ตามมติ ครม. เมื่อวันที่ 10 และ 17 มีนาคม 2535 ที่มีความอุดมสมบูรณ์สูง และไม่มีชุมชนเข้าไปอยู่อาศัย

4) ที่พักกสงฆ์นั้น ๆ เข้าไปอยู่หลังจากได้มีการจัดทำทะเบียนที่พักกสงฆ์เสร็จสิ้นแล้ว และไม่มีรายชื่ออยู่ในบัญชี

2. จัดทำโครงการส่งเสริมให้วัดหรือสำนักสงฆ์ช่วยงานด้านป่าไม้ ซึ่งเป็นโครงการของพนักงานเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ โดยใช้อำนาจตามความในมาตรา 19 แห่ง พรบ.ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 มาตรา 19 แห่ง พรบ.อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 มาตรา 38 แห่ง พรบ.สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 โดยพระสงฆ์อยู่ในเขตโครงการได้ในฐานะเป็นผู้เข้าร่วมโครงการ โดยมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

1) ที่พักกสงฆ์นั้น ๆ ตั้งอยู่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตอุทยานแห่งชาติ เขตพื้นที่ต้นน้ำลำธาร และเข้าไปอยู่อาศัย ก่อนการประกาศจัดตั้งเป็นเขตอนุรักษ์นั้น ๆ

2) ที่พักกสงฆ์นั้น ๆ ตั้งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่เสื่อมโทรม และมีความมุ่งมั่นที่จะป้องกันดูแลรักษาป่าอย่างแท้จริง และราษฎรโดยรอบบริเวณให้ความร่วมมือในการป้องกันรักษาไว้

3) ที่พักกสงฆ์นั้น ๆ ตั้งอยู่ในพื้นที่ป่าไม้ ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484 ที่มีความอุดมสมบูรณ์สูง

4) ที่พักกสงฆ์นั้น ๆ ตั้งอยู่ในพื้นที่โซน C ตามมติ ครม. เมื่อวันที่ 10 และ 17 มีนาคม 2535 ซึ่งมีชุมชนเข้าไปอยู่อาศัยแล้ว

5) ที่พักกสงฆ์นั้น ๆ ตั้งอยู่ในพื้นที่สงวนหวงห้ามใด ๆ ที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นเป็นการสมควรแล้ว โดยมีปัจจัยอื่นที่ดำเนินการแก้ไขปัญหาคีฬกสงฆ์ในรูปแบบอื่นมิได้แล้ว

อนึ่ง สำหรับกิจกรรมการดำเนินโครงการส่งเสริมให้วัดหรือสำนักสงฆ์ช่วยงานด้านป่าไม้ มีดังนี้

1) เจ้าหน้าที่ป่าไม้ถวายความรู้พระสงฆ์ เกี่ยวกับงานด้านป่าไม้และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

2) ทำความเข้าใจด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้กับชุมชนใกล้เคียงที่พักกสงฆ์ โดยมีพระสงฆ์เป็นแกนนำ

3) ปลุกต้นไม้เสริมหรือทดแทน ในพื้นที่เสื่อมโทรมหรือบริเวณที่เหมาะสมตามหลักวิชาการ

4) จัดทำป้ายชื่อพรรณไม้และป้ายพุทธสาขิต

5) ป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่าภายในบริเวณโครงการร่วมกับพระสงฆ์

3. ให้ที่พักรงษ์นั้นขออนุญาตสร้างวัดโดยถูกต้องตามกฎหมาย หรือให้สิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

1) ที่พักรงษ์นั้นๆ ตั้งอยู่ก่อนที่จะมีการประกาศเขตป่าสงวนแห่งชาติ

2) ที่พักรงษ์ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ป่าไม้ ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484 และ/หรือ ตกการสำรวจการขึ้นทะเบียนเป็นวัดตามกฎหมายกระทรวงฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2507) ออกตามความใน พ.ร.บ. คณะสงฆ์ พ.ศ. 2505

มติที่ประชุม รับทราบ

2.2 ผลการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาพระสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2538

ผลการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาพระสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้ สามารถแยกได้เป็น 2 ประเด็น คือ ผลการสำรวจและผลการจำแนกจากการประชุมกรรมการระดับจังหวัดและระดับอำเภอ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.2.1 ผลจากการสำรวจจำนวนที่พักรงษ์ในพื้นที่ป่าไม้

จากการสำรวจและตรวจสอบโดยหน่วยงานรับผิดชอบ รวมทั้งสิ้น 5,529 แห่ง พื้นที่ประมาณ 192,763 ไร่ สามารถแยกที่พักรงษ์ในพื้นที่ต่างๆ ได้ ดังนี้

- ป่าสงวนแห่งชาติ	4,249	แห่ง	พื้นที่ประมาณ	157,226	ไร่
- ป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484	368	แห่ง	พื้นที่ประมาณ	12,668	ไร่
- เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	41	แห่ง	พื้นที่ประมาณ	1,490	ไร่
- อุทยานแห่งชาติ	171	แห่ง	พื้นที่ประมาณ	8,768	ไร่
- เขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก)	320	แห่ง	พื้นที่ประมาณ	3,545	ไร่
- อื่นๆ (พื้นที่ของรัฐที่เอกชน มีเอกสารสิทธิ์)	380	แห่ง	พื้นที่ประมาณ	9,066	ไร่

2.2.2 ผลการจำแนกจากการประชุมคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหามะเร็ง
ในพื้นที่ป่าไม้ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด ของที่พิกสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้ ที่ได้มีการสำรวจ (จากข้อ 2.2.1
จำนวน 5,529 แห่ง) มีดังนี้

1) คณะกรรมการได้มีการประชุมและจำแนกแล้ว 3,056 แห่ง (55.27%)
จำแนกออกเป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้

- ผลักดันให้ออกจากพื้นที่ 68 แห่ง
 - จัดทำโครงการส่งเสริมให้วัดหรือ
สำนักสงฆ์ช่วยงานด้านป่าไม้ 989 แห่ง
 - ขออนุญาตสร้างวัดโดยถูกต้อง 1,999 แห่ง
- ตามกฎหมาย

2) อยู่ระหว่างการดำเนินการของคณะกรรมการ 1,928 แห่ง (34.87%)

3) อยู่ในที่เอกชนมีเอกสารสิทธิ์, 545 แห่ง (9.86%)
ตั้งเป็นวัดถูกต้องแล้ว, ร่าง

ซึ่งในผลการจำแนกข้อ 3) ต่อไปจะตัดออกจากบัญชีตามโครงการแก้ไข
ปัญหามะเร็งในพื้นที่ป่าไม้

ทั้งนี้ ในวาระนี้ ศ.ดร.ระพี สาคริก ผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันเอกชน เสนอต่อที่ประชุมว่า ควร
จัดการสัมมนาเพื่อสร้างความเข้าใจกันทุกฝ่ายระหว่างฝ่ายสงฆ์ ฝ่ายประชาชน และฝ่ายรัฐ ซึ่งประธานได้
มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการไปดำเนินการ โดยให้หารูปแบบการสัมมนากับ ศ.ดร.ระพี สาคริก ต่อไป

มติที่ประชุม รับทราบตามที่ฝ่ายเลขานุการรายงานและเห็นชอบให้มีการจัดสัมมนา โดย
มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการไปดำเนินการต่อไป

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

3.1 ประธานได้ขอเพิ่มวาระเกี่ยวกับการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหามะเร็ง
ในพื้นที่ป่าไม้

โดยได้มอบหมายให้ผู้แทนสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และผู้แทนกรมการ
ศาสนา แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบต่อไป หากมีการบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อสร้างที่พิกสงฆ์ เพิ่มเติมจากเดิม
คณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหามะเร็งในพื้นที่ป่าไม้ จะให้หน่วยงานที่รับผิดชอบตามกฎหมาย
ดำเนินการโดยเด็ดขาด ส่วนที่พิกสงฆ์ที่มีอยู่ในรายชื่อการสำรวจให้ดำเนินการตามมาตรการที่คณะกรรมการ
ป้องกันและแก้ไขปัญหามะเร็งในพื้นที่ป่าไม้กำหนดไว้

มติที่ประชุม เห็นชอบให้เพิ่มวาระและมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการ ประสานงานกับผู้แทน
สำนักงานพระพุทธศาสนา และผู้แทนกรมการศาสนา ดำเนินการตามที่ประธานมอบหมายต่อไป

3.2 ข้อเสนอแนะของประธานผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อพิจารณาดำเนินการ กรณีที่พิกสงฆ์
ภูไม้ฮ่าว ใช้วัดถูระเบิดขยายพื้นที่ภายในถ้ำภูไม้ฮ่าว ในเขตอุทยานแห่งชาติภูผายล จังหวัดมุกดาหาร
นายสมชัย เพียรสถาพร อธิบดีกรมป่าไม้ กรรมการและเลขานุการ รายงานที่ประชุม
กรณีดังกล่าว ดังนี้

1) นายสุพจน์ ทองนพคุณ ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน ขอให้
ตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติภูผายล จังหวัดมุกดาหาร ใช้อำนาจข่มขู่ พระ ชี ชาวบ้าน
และผู้มาปฏิบัติธรรมที่วัดป่าภูไม้ฮ่าว

2) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ชี้แจงข้อเท็จจริงว่า สำนักสงฆ์ภูไม้ฮ่าว
ทำการระเบิดถ้ำภูไม้ฮ่าว ในเขตอุทยานแห่งชาติภูผายล เจ้าหน้าที่จึงร่วมกันจับกุมผู้กระทำความผิด และศาลจังหวัด
มุกดาหาร พิพากษาลงโทษผู้ถูกจับกุม ส่วนกรณีเจ้าหน้าที่ใช้อำนาจข่มขู่ เป็นการปฏิบัติหน้าที่ที่มีลักษณะเข้มงวด
กวดขัน

3) ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินวินิจฉัยให้ยุติการพิจารณาเรื่อง และเสนอแนะให้จัดทำ
บันทึกข้อตกลงร่วมกันระหว่าง สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ ที่ 10 และอุทยานแห่งชาติภูผายล กับสำนักสงฆ์
ภูไม้ฮ่าวและชุมชน เพื่อให้เข้าใจตรงกันและถือปฏิบัติในการใช้ประโยชน์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ

4) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช แจ้งเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการ
แผ่นดินว่า กรณีดังกล่าวต้องปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาพระสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้ ตามมติ
คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2538

5) ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินขอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
สั่งการให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ทำบันทึกข้อตกลงร่วมกันกับสำนักสงฆ์
ในเรื่องดังกล่าวต่อไป

6) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช รายงานว่า กรณีการทำบันทึกข้อตกลง
ร่วมกัน ต้องเป็นกรณีการจัดทำโครงการส่งเสริมให้วัดหรือสำนักสงฆ์ช่วยงานด้านป่าไม้ และฝ่ายสงฆ์ต้องส่ง
เอกสารประกอบการจัดทำโครงการฯ พร้อมมติที่ประชุมคณะกรรมการฯ ระดับอำเภอและจังหวัด และอธิบดี
กรมที่เกี่ยวข้องอนุมัติให้จัดทำโครงการ จึงจะทำบันทึกข้อตกลงต่อไป

7) จังหวัดมุกดาหารจัดประชุมคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาพระสงฆ์ในพื้นที่
ป่าไม้ระดับจังหวัด ครั้งที่ 1/2551 วันที่ 13 มีนาคม 2551 ลงมติจำแนกที่พิกสงฆ์ รวม 63 แห่ง (รวมสำนัก
สงฆ์ภูไม้ฮ่าว พื้นที่อุทยานแห่งชาติภูผายล)

และขอให้ผู้แทนจากกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ชี้แจงรายละเอียดเพิ่มเติม

นายศักดา วิเชียรศิลป์ ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 10 (อุดรธานี) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช แจ้งที่ประชุมทราบว่า ป่าภูไม้ฮ่าว อุทยานแห่งชาติภูผายล บริเวณสำนักสงฆ์ภูไม้ฮ่าว ตรวจพบการกระทำผิดกฎหมายป่าไม้ จำนวน 4 คดี ในปี 2547 จำนวน 2 คดี เป็นการกระทำผิดเกี่ยวกับการตัดไม้ ปี 2550 จำนวน 1 คดี เกี่ยวกับการกระเบิดถ้ำ และปี 2552 จำนวน 1 คดี เป็นการกระทำผิดเกี่ยวกับการตัดไม้ สำนักสงฆ์ภูไม้ฮ่าว มีสิ่งก่อสร้างอยู่บริเวณยอดเขา ท้องที่ตำบลกกตูม อำเภอคงหลวง จังหวัดมุกดาหาร สภาพพื้นที่เป็นป่าดิบเขา มีสิ่งก่อสร้างระบบไฟฟ้า และระบบประปาภูเขา มีทางเดินลาดพื้นด้วยซีเมนต์ขึ้นไปสู่สำนักสงฆ์ ยาวประมาณ 700 เมตร มีพระสงฆ์เข้าอยู่เมื่อ พ.ศ. 2543 และเริ่มมีการสร้างสิ่งก่อสร้างขึ้นเรื่อย ๆ

นายยงยุทธ ชำนาญรบ หัวหน้าอุทยานแห่งชาติภูผายล กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับรายละเอียดของอุทยานแห่งชาติภูผายลว่า อุทยานแห่งชาติภูผายลตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2531 เนื่องจากพระราชดำริส พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในครั้งเสด็จทอดพระเนตรโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยหวด จังหวัดมุกดาหาร พื้นที่อุทยานฯ ประมาณ 517,850 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ 3 จังหวัด ได้แก่ สกลนคร นครพนม และมุกดาหาร สภาพป่าไม้อุดมสมบูรณ์ สภาพปัญหาที่พบในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นการตัดไม้ทำลายป่า

จากนั้นที่ประชุมได้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็นกันอย่างกว้างขวาง โดยมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมว่า สำนักสงฆ์ภูไม้ฮ่าว ไม่อยู่ในบัญชีสำรวจของคณะกรรมการฯ ระดับจังหวัด และมาตั้งสำนักสงฆ์เมื่อปี พ.ศ. 2543 อยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น 1A และอยู่ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ซึ่งการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหพระสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้ จัดอยู่ในมาตรการที่ต้องผลักดันออกจากพื้นที่ ที่ประชุมจึงมีความเห็นให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ไปดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรการดังกล่าวต่อไป

มติที่ประชุม เห็นชอบตามเสนอ

3.3 การปรับปรุงคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหพระสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้

ผู้อำนวยการสำนักจัดการป่าชุมชน กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ เสนอที่ประชุมเพื่อขอความเห็นชอบในการปรับปรุงคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหพระสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้ ดังนี้

1. คณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหพระสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้ (คณะกรรมการกลาง) เห็นควรเพิ่มเติมอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่ตั้งใหม่และมีพื้นที่รับผิดชอบในเขตอุทยานแห่งชาติ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และเลขาธิการสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม เป็นกรรมการ เนื่องจากมีการแบ่งพื้นที่ความรับผิดชอบในการดำเนินงานตามกฎหมาย

มติที่ประชุม เห็นชอบตามที่เสนอ

2. คณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหามะเร็งในพื้นป่าไม้ระดับจังหวัด และระดับอำเภอ เห็นควรปรับปรุงชื่อตำแหน่งของกรรมการให้ถูกต้อง และเพิ่มเติมในส่วนเจ้าหน้าที่ของกรมป่าไม้ร่วมเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มติที่ประชุม เห็นชอบตามที่เสนอ

นายสุวิทย์ คุณกิตติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประธานการประชุม ขอความเห็นชอบจากที่ประชุมว่า ในส่วนของคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหามะเร็งในพื้นป่าไม้ระดับจังหวัด ควรระบุให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสามารถแต่งตั้งผู้แทนจากหน่วยงานที่เห็นว่า มีความจำเป็นและเหมาะสมในการร่วมป้องกันและแก้ไขปัญหามะเร็งในพื้นป่าไม้เป็นกรรมการได้

มติที่ประชุม เห็นชอบตามที่เสนอ

3.4 แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหามะเร็งในพื้นป่าไม้

ผู้อำนวยการสำนักจัดการป่าชุมชน กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ เรียนที่ประชุมเพื่อทราบ และขอความเห็นชอบถึงแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหามะเร็งในพื้นป่าไม้ ดังนี้

3.4.1 เห็นควรเร่งรัดให้คณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหามะเร็งในพื้นป่าไม้ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด จัดประชุมเพื่อจำแนกประเภทการดำเนินการที่พิกสงฆ์ในพื้นป่าไม้ ตามแนวทางการดำเนินการที่เห็นชอบโดยคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหามะเร็งในพื้นป่าไม้ ในการประชุมครั้งที่ 2/2540 วันที่ 3 พฤศจิกายน 2540

3.4.2 เห็นควรเร่งรัดให้จังหวัด กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหามะเร็งในพื้นป่าไม้ ตามที่ประชุมระดับจังหวัดได้มีการจำแนกแล้วให้ครบถ้วน

3.4.3 ให้จังหวัด กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้ ไม่ให้มีการบุกรุกเพิ่มเติม

3.4.4 ประสานงานและให้ข้อมูลสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม เพื่อพิจารณาดำเนินการเกี่ยวกับที่พิกสงฆ์ที่อยู่ในเขต ส.ป.ก. ในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

นอกจากนี้คณะกรรมการยังได้ให้ข้อเสนอเพื่อเป็นแนวทางเพิ่มเติมโดย ดร.สมศักดิ์ สุขวงศ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันการศึกษา เสนอที่ประชุมถึงแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหามะเร็งในพื้นป่าไม่ว่า ควรมองถึงการมีส่วนร่วมของพระที่เป็นแกนนำในการอนุรักษ์ป่าไม้ด้วย

มติที่ประชุม เห็นชอบตามเสนอ

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องอื่น ๆ

1) หัวหน้าอุทยานแห่งชาติภูผายล แจ้งที่ประชุมทราบว่า เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2552 ที่ผ่านมา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ทรงเสด็จไปยังอุทยานแห่งชาติภูผายล บริเวณอ่างเก็บน้ำห้วยหวด และทรงตรัสต่อเจ้าหน้าที่อุทยานฯ ว่า ขอให้ช่วยกันดูแล เรื่องการลักลอบตัดไม้พยูงในพื้นที่

2) ประธานแจ้งที่ประชุมในเรื่องการจัดสัมมนาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาพระสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้ ขอให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ นิมนต์พระสังฆาธิการมาร่วมหารือแนวทาง ทั้งนี้ นโยบายของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเห็นว่า ที่พักสงฆ์ที่อยู่ในพื้นที่ที่มีความเหมาะสมนั้น สามารถพัฒนาเป็นพุทธอุทยาน เป็นแหล่งเรียนรู้ทางศาสนา และสถานที่ปฏิบัติธรรมได้ แต่ทั้งนี้ต้องไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสิ่งก่อสร้าง ควรพัฒนาจิตใจและอยู่กับธรรมชาติ

3) การดำเนินการที่พักสงฆ์ที่ยังอยู่ในระหว่างการดำเนินการของคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหามะเร็งในพื้นป่าไม้ ระดับอำเภอและระดับจังหวัด ขอให้เร่งรัดดำเนินการภายใน 90 วัน

4) ให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการประชาสัมพันธ์และแจ้งหน่วยงานต่าง ๆ ที่จะเข้าไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ จะต้องปฏิบัติและขออนุญาตให้เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด ถ้าดำเนินการโดยไม่ได้รับอนุญาต ถือว่ามีความผิดตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานใด ๆ ทั้งสิ้น ก็จะต้องถูกดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

5) ให้ฝ่ายเลขานุการแจ้งเวียนมติคณะรัฐมนตรี และมติคณะกรรมการ เรื่อง หลักเกณฑ์ในการจำแนกที่พักสงฆ์ในเขตพื้นที่ป่าไม้และแนวทางการแก้ไขปัญหามาให้มหาเถรสมาคมทราบอีกครั้งหนึ่ง

มติที่ประชุม รับทราบ

เลิกประชุมเวลา 11.30 น.

ผู้บันทึกการประชุม

(นายภควัต โพธิ์นาค)

นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ

ผู้ตรวจรายงานการประชุม

(นายประลอง ดำรงค์ไทย)

ผู้อำนวยการสำนักจัดการป่าชุมชน

กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ